Blijvende impact maken met je nalatenschap

Na een leven van belastingen betalen voelt de erfbelasting soms als onrechtvaardig aan, ook omdat er niet altijd voeling is met hoe die centen besteed worden.

Het is bijzonder verstandig om je erfenis vooraf goed te regelen. Dat zorgt voor rust en duidelijkheid, zowel bij de nabestaanden als bij de erflater zelf. Maar al eens gedacht om het goede doel ook op te nemen in de nalatenschap? Niet alleen is dat sedert 2021 in Vlaanderen volledig belastingvrij, je steekt er mens en natuur een welkom handje mee toe. **Tekst:** Katrien Bonne

Waarom zou je een deel van je erfenis schenken aan een goed doel?

Advocate Ann Maelfait: "Mensen zonder directe nakomelingen zijn altijd wel op zoek naar hoe ze met hun erfenis het verschil kunnen maken. Niet vergeten dat voor hen de fiscaliteit zeer hoog ligt: in de rechte lijn gelden lagere progressieve tarieven, maar zijn er geen kinderen, dan stijgen die tarieven fors. Logisch dat zij op een andere manier betekenis willen geven aan hun vermogen, al spreekt het voor zich dat ook mensen met directe nakomelingen schenken aan het goede doel. Ik zeg altijd: van geven word je gelukkig. In het boeddhisme is het, naar ik vernam, zelfs een basisprincipe dat leidt tot spirituele groei. Dat er geen belasting op verschuldigd is – sinds 2021 geldt op een nalatenschap of een deel ervan voor het goede doel geen erfbelasting meer – maakt het dubbel zo interessant. Die fiscale incentive is bij de Vlaming altijd mooi meegenomen."

Valt er een profiel te schetsen van de 'schenker aan het goede doel'?

Maelfait: "Er is op aangeven van testament.be zeker al onderzoek gedaan naar de contouren van die gulle schenkers. Daaruit blijkt dat zowel mensen met als zonder erfgenamen door dat 0% tarief worden aangetrokken. Na een leven van belastingen betalen voelt de erfbelasting soms als onrechtvaardig aan, ook omdat er niet altijd voeling is met hoe die centen besteed worden. Door zelf te beslissen wat er met je vermogen gebeurt, weet je tenminste dat het goed terechtkomt. Niet enkel vermogende families – waar charity vaak deel uitmaakt van het leven – doneren, ook bescheiden inkomens doen dat. Soms geeft een persoonlijk levensverhaal de doorslag. Mensen vielen bijvoorbeeld ten prooi aan een ernstige ziekte, waardoor ze verder wetenschappelijk onderzoek wensen te financieren. Of ze hadden een hart voor kunst en zeker nu zoveel subsidies op de helling staan, willen ze die sector mee ondersteunen."

Kan je zomaar alles nalaten?

Maelfait: "Alles wat jou toebehoort kan je schenken aan een goed doel. Maar kinderen en de langstlevende echtgenoot hebben wel recht op een voorbehouden erfdeel: de helft van de nalatenschap of, in het geval van de langstlevende echtgenoot, het vruchtgebruikrecht op minstens de helft van het vermogen of op de gezinswoning. Opgelet: alle schenkingen voor het overlijden worden ook in rekening gebracht. Dat is logisch, want indien je alles voor het overlijden wegschenkt is er geen voorbehouden erfdeel meer. Geef je materiële goederen weg, dan zal het goede doel die naar alle waarschijnlijkheid wel te koop stellen. Aan een huis of meubels hebben ze niet zoveel, aan financiële middelen des te meer."

Bestaat er een lijst van goede doelen, of staat het elke erflater volledig vrij waaraan hij of zij schenkt?

Maelfait: "Het staat iedereen volledig vrij, je kan bij wijze van spreken nalaten aan je favoriete voetbalclub. Testament.be heeft een gids samengesteld met daarin een lijst van goede doelen, een handige tool om af te toetsen waarmee je voeling hebt. Ook de Koning Boudewijnstichting beheert en verdeelt giften aan tal van goede doelen en maatschappelijke projecten."

Kan je voorwaarden verbinden aan je nalatenschap?

Maelfait: "Zeker, behalve wanneer ze indruisen tegen de wet of tegen de goede orde. "Ik geef je die som, op voorwaarde dat je trouwt met X", kan dus niet. Algemene voorwaarden vormen doorgaans geen probleem, tenzij het gaat om een verbod om te verkopen of om uit onverdeeldheid te treden: een geschonken collectie mag m.a.w. worden opgesplitst. Toch is voorzichtigheid geboden: goede doelen moeten je legaat ook aanvaarden. Zijn je modaliteiten te crazy, dan zullen ze wellicht feestelijk bedanken. Ga dus eerst het gesprek aan, en bekijk waar je elkaar in the middle kunt vinden."

Ann Maelfait, ADVOCATE

Welke relevante vragen stel je best wanneer je van plan bent een goed doel te bevoordelen?

Maelfait: "Het eens zijn over dezelfde normen en waarden spreekt voor zich, dus geef het te kennen mocht daarover twijfel rijzen. Vraag zeker naar de kostenstructuur, welke projecten ermee gerealiseerd worden en hoe jij met jouw bijdrage een stempel kunt drukken. Wat veel schenkers ook fijn vinden: dat er een bordje met hun naam op in het museum komt te hangen, dat er een bos naar hen vernoemd wordt. Zodat ook het nageslacht zicht krijgt op wie de schenker was."

Tot slot: hoe neem je het goede doel correct op in je testament?

Maelfait: "Belangrijk is om het doel nauwkeurig te omschrijven, met het ondernemingsnummer en de hoofdzetel. Er is ook altijd een kans dat het goede doel niet meer bestaat op het moment van overlijden, zodat het testament niet langer uitvoerbaar is. Vandaar dat we standaard een watervalsysteem voorstellen, met een primaire begunstigde en één of meerdere alternatieven. Je kunt natuurlijk ook meer dan één goed doel begunstigen, preciseer dan hoeveel elk van hen ontvangt. En onthoud vooral dat elke som, klein of groot, van waarde is." ■

Bestel jouw gratis juridische gids op **testament.be.**

Belangrijk is om het doel nauwkeurig te omschrijven, met het ondernemingsnummer en de hoofdzetel.

TESTAMENT.BE